

FÓRUM ARCHIVÁROV

-----Roč.X č.4-----

-----Apríl 1999-----

? *Otázky, odpovede ...*

**Rozhovor s Prof. PhDr. Richardom Marsinom, Dr.Sc.,
predsedom Vedeckej archívnej rady**

1.Vedecká archívna rada v zmysle zákona o archívnictve §13 ods.4 je poradným orgánom MV pre riadenie a odborné otázky archívnictva. Zaujímalo by ma, a určite aj čitateľov FA, či to tak v skutočnosti je, či zastupuje niekto na zasadnutiach ministra vnútra, príp. či za posledné roky od r.1993 ste mali možnosť tľmočiť stanovisko Vy, ako predseda VAR, niektorému ministrovi vnútra?

Napríck tomu, že v 4. odseku §13 zákona o archívnictve č.332/1992 Zb. sa výslovne hovorí, že „Poradným orgánom ministra vnútra pre riadenie a odborné otázky archívnictva je vedecká archívna rada“,

od roku 1993 som nemal možnosť tľmočiť stanovisko VAR ministrom vnútra. Všetci ministri sa zrejme uspokojili informáciami a referovaním svojich bezprostredných podriadených. Pôvodne sa na zasadnutiach VAR zvykol zúčastňovať zástupca MV, asi dvakrát to bol námestník, potom členovia legislatívneho odboru MV a pri slávnostných zasadaniach /napr. otváranie novej archívnej budovy atp./ tiež jeden alebo viacerí vyšší úradníci. V posledných rokoch sa však na väčšine pracovných zasadanií nezvykol zúčastňovať zástupca ministerstva a zvyčajne to na začiatku zasadania ospravedlňoval vedúci Odboru archívnictva MV kolíziou termínov alebo inou zaneprazdnenosťou.

2. *Ste osobnosťou, ktorá stojí nielen na čele archívnej rady, ale ste zároveň aj využívatelom archívnych dokumentov. Ako ste spokojný s archívnymi pomôckami, ktoré sú k dispozícii v našich archívoch?*

Je ťažko jednoznačne a stručne odpovedať na Vašu otázku. Potrebovalo by to diferencovanie podľa archívov a podľa období, archívnych fondov, na čo by som iste v požadovanej šírke nevedel bezprostredne odpovedať, musel by som si isté údaje overiť a doplniť. Väčšie skúsenosti mám s vlastným predmetom bádania, čím ako viete sú stredoveké listiny, ale aj z informácií od poslucháčov, ktorí využívajú archívy k svojim diplomovým prácam. Nedá sa povedať, že by sa VAR nebola zaoberala touto problematikou. Celkove k tomu len toľko, že za tie desaťročia, čo robím výskum, sa v zahraničných archívoch veľmi mnoho zmenilo, no v našich archívoch, najmä /musím to povedať/ v Slovenskom národnom archíve veľmi nie, hoci sa nemožno sťažovať na neochotu archívárov.

3. *Už niekoľko rokov SSA presadzuje zmenu štruktúry archívov na Slovensku. Mnohí z nás sú nespokojní so začlenením okresných archívov do okresných úradov. Dozista poznáte túto problematiku, preto by ma zaujímal Váš osobný názor?*

Terajší systém začlenenia archívov do okresných úradov nepokladám za primeraný, diskutovalo sa o tom aj na VAR, no stanovisko ministerstva sa nepodarilo ovplyvniť.

4. *Oblasť ochrany archívnych dokumentov je závažnou otázkou všetkých archívov sveta pri vstupe do 3. tisícročia. Samozrejme je to komplex otázok, ktoré je potrebné riešiť postupne. Na Slovensku za posledných tridsať rokov sa urobilo veľa pri výstavbe účelových budov. Napriek tomu sa nazdávam, že ochrana archívnych dokumentov na Slovensku zaostáva za európskym priemerom. Aký je Váš názor na ochranu archívnych dokumentov, či ste spokojný so stavom, ktorý je v súčasnosti na Slovensku?*

Je nespornou skutočnosťou, že na Slovensku sa urobilo veľmi mnoho pri výstavbe účelových budov archívov. Zaostávanie pri ochrane archívnych dokumentov na Slovensku je relatívne, pretože závisí od toho, s ktorými štátmi porovnávate.

5. *Vážený pán profesor, z činnosti VAR sa uverejňujú krátke správy v Slovenskej archivistike. Zaujímalo by nás, či by ste ako predseda súhlasili s uverejnením*

správ, príp. zápisníc zo zasadnutí VAR na stránkach Fóra archivárov?

Správy o zasadnutiach VAR sa ako viete, pravidelne uverejňujú v Slovenskej archivistike. Nič nestojí v ceste tomu, aby ich uverejňovalo aj Fórum archivárov, pokiaľ by to nepokladalo za duplicitné. Zápisy majú interný úradný charakter, hoci aj z nich by po vzájomnej dohode bolo možné uverejňovať uznesenia atp.

6. Chcela by som Vás poprosiť, aby ste nás v krátkosti informovali o otázkach, ktoré ste prejednali na zasadnutiach VAR v roku 1998 a aký je program na rok 1999?

Posledné zasadnutie VAR bolo 17. decembra 1998. V rámci kontroly záverov predchádzajúceho zasadnutia /4.12.1997/ sa tam hovorilo /okrem kontroly plnenia uznesení/ pomerne podrobne o možnostiach výskumu vo vatikánskych archívoch. V rámci vlastného programu sa hovorilo o stave prípravy Slovníka slovenskej archívnej terminológie, o archívnej legislatíve, najmä v súvislosti s dosahom do súkromnej sféry, o príprave Informatívneho sprievodcu štátnych archívov v Slovenskej republike, v rámci rozličného o udeľovaní Sasinkovej medaily, o osobných fondoch, o potrebe

vydania nových chronologických tabuliek, o sťažnostiach na niektoré archívy vo vzťahu k bádateľom. Termín budúceho zasadnutia VAR odporúčal predseda na jún 1999 a hlavným bodom programu by malo byť prerokovanie problematiky tzv. osobných fondov po všetkých stránkach. Okrem toho sa odporúčalo MV zvolať vo februári mimoriadne zasadnutie k výročiu tzv. jednotného archívniectva, vrátane udelenia medaily F.V.Sasinka za celoživotnú činnosť /čo sa doteraz neuskutočnilo a má byť až vo štvrtok 6.5./.

7. V posledných rokoch najmä naši južní susedia, ale aj napríklad v Rumunsku sa vydáva množstvo pramenných edícií. Na Slovensku stav nie je taký priaznivý. Väčšinou sa hovorí, že je to následok nezáujmu archivárov, príp. pomalej práce archívov. Osobne sa nazdávam, že je to aj otázka finančných prostriedkov. Aký je Váš názor na túto otázku? Myslíte si, že vytvorenie finančných prostriedkov na vydávanie prameňov by poductilo k aktívnejšej činnosti našich archivárov v tejto oblasti?

Vydávanie prameňov archívami pokladám za jednu z ich povinností. Sám som to aj ako aktívny archívár vždy tak chápal a svoj názor som dodnes nezmenil. Pre mňa

archivári sú v podstate historikmi, ktorí by sa popri svojich úradných povinnostiach mali venovať aj tzv. historickej práci. Už dávno sa však vyskytovali aj názory, že povinnosťou archivárov je len spracúvať archívne fondy atp. a v poslednom období sa hovorí, že vraj archivári sú v prvom rade správnymi úradníkmi atp. Iste mi uveríte, že sme sa touto mne veľmi blízkou problematikou zaoberali viackrát a medzi členmi VAR neboli na to rovnaké názory. Iste, na vydávanie prameňov treba peniaze, ale aby sa pramene mohli vydať, musí najprv niekto edíciu pripraviť. Vždy, keď som zdôrazňoval potrebu tejto činnosti u archivárov som sa dozvedel, ako sú dnes archivári zatťažení vyhľadávaním spisov, čo je nepochybne pravda, že to ide až na úkor aj ich najvlastnejšej náplne spracúvania archívnych fondov. Celkove si myslím, že archivári sa majú sústavne zúčastňovať na vydávaní prameňov, ale nemá sa to robiť a požadovať mechanicky a od všetkých, ale diferencovane a na základe dobrovoľnosti. A iste by pritom bolo treba prinášať aj isté osobné obete, ako sme to museli robiť aj my. Nemalo by sa to ale robiť bez koordinácie, ktorá nutne nemusí byť vrchnostenská, ale by mala byť istá iniciatíva archivárov samých.

8. *Stáli ste pri koliske slovenských archívov. Určite máte príjemné, ale aj*

nepríjemné spomienky na začiatky. Mohli by ste nám niektoré spomenúť?

Príjemných aj nepríjemných spomienok mám mnoho. Mojou najpríjemnejšou spomienkou na začiatky archívnictva bolo naše spoločné zanietenie, ktoré akoby nepoznalo prekážok. Nepríjemným potom bolo, keď sa pod tlakom reorganizácií to obrovské spoločné zanietenie začínalo z praktických dôvodov rozdrobovať.

9. *V posledných rokoch ste vydali niekoľko publikácií. Osobne ma zaujali najmä Legendy stredovekého Slovenska, no zároveň v mnohých nás pri čítaní tejto publikácie sa vynorila otázka, na ktorú by som Vás rada požiadala o odpoveď. Zaujímalo by nás, či bude mať pokračovanie Slovenský diplomatár a kedy ho budeme môcť držať v rukách?*

Legendy stredovekého Slovenska boli mojim starým dlhom, o ktorom som dlho rozprával, pripravoval ho a stále nedokončoval. Napokon som sa zaviazal vydavateľovi a musel som to splniť. Už celé roky mám rozpracované roky 1261 - 72 Slovenského diplomatára, no na jeho finalizáciu by som potreboval takých okolo 12 mesiacov, že by som sa mohol venovať takmer len tomu. Roky od 1272 už pripravuje mladší kolega.

10. Na záver mi dovoľte položiť jednu veľmi bežnú otázku. Zaujímalo by nás, na čom v súčasnosti pracujete?

Tento rok by som chcel pripraviť druhé vydanie tzv. matičných slovenských dejín /ktoré sa pôvodne robili v HÚ SAV/ s tým, že sám by som mal spracovať aj staršiu časť novoveku.

Záverom už bez položenia Vašej priamej otázky treba zdôrazniť, že o každom bode by bolo možné povedať omnoho viac, ba aj v samostatnom príspevku. A nedotkli sme sa pritom množstva veľmi dôležitých otázok. Napr. v súvislosti s VAR toho, čo by malo byť jej vlastnou náplňou, alebo názory na

v podstate sťažené bádanie v archívoch už aj čo len časovými obmedzeniami, nedotkli sme sa otázky zvyšovania postgraduálneho vzdelávania vybraných archívárov, čo je podľa mňa dnes zanedbanejšie ako pred 25-30 rokmi, ani otázky premrštených cien napr. za poskytovanie kópií z archívov, čo by napr. malo byť rozhodne zmiernené aspoň pre diplomantov, atď. Napokon škoda, že predsedníctvo alebo výbor SSA už dávno nevystúpilo s iniciatívnymi návrhmi na prerokovanie svojich návrhov na zasadaniach VAR, čo bolo veľmi ľahko realizovateľné, pretože člen výboru SSA bol aj členom VAR.

Ďakujem v mene všetkých čitateľov Fóra archívárov Prof. Marsinovi za rozhovor.

Veronika Nováková

Zo sveta

Konferencia izraelských archivárov o archívnych budovách v Jeruzaleme

Výstavba nových účelových archívnych budov v súčasnosti je dielom veľmi úzkej spolupráce archivárov, projektantov a technických odborníkov z rôznych oblastí. Dominantnú úlohu však v nej zohrávajú archivári - samozrejme nie z hľadiska projektovania a technickej realizácie. Musia však jasne a zreteľne definovať svoje požiadavky z hľadiska spracúvania, uloženia, ochrany, bezpečnosti a využívania archívnych dokumentov, ich optimálnych „tokov“ od príjmu až po konečné dlhodobé uloženie v depotoch. Okrem toho je potrebné špecifikovať i ďalšie osobitné požiadavky, napr. bezpečné oddelenie priestorov pre verejnosť od ostatných archívnych pracovísk vrátane kancelárií, v ktorých sa môžu nachádzať archívne dokumenty, priestory pre edukatívne, expozičné, či iné účely, protipožiarnu ochranu, atď. Každému je totiž jasné, že výstavba archívnych budov sa obyčajne nekoná veľmi často, možno raz za generáciu. Aby

však bolo možné optimálne špecifikovať požiadavky a potom vyžadovať ich precíznu realizáciu v praxi, je potrebné dôkladné oboznámenie sa so súčasným stavom v tejto oblasti, existujúcich technických normách či nariadeniach, ako aj neustála úzka spolupráca archivárov a spomenutých projektantov a technických odborníkov.

Takýmto príkladom môže byť príprava výstavby novej účelovej budovy Štátneho archívu Izraela v Jeruzaleme. V rámci prípravnej fázy projektu vykonala štvorica pracovníkov /dvaja archivári a dvaja projektanti firmy, ktorá projekt realizuje/ cestu po západnej Európe, kde sa oboznámila s vybranými stavbami archívov, ktoré v archívnom svete predstavujú modely, spĺňajúce súčasné moderné požiadavky na archívne budovy z technického hľadiska, hoci ich architektonické, či technické riešenie sa môže diametrálne odlišovať. Takéto riešenie poskytuje napr. známa budova

Spolkového archívu v Koblenzi, ktorá je povestná svojím riešením klimatických podmienok v archívnych depotoch „prirodzeným“ spôsobom prúdenia vzduchu vonkajším obalovým plášt'om budovy na rozdiel od niektorých francúzskych archívnych budov s úplnou klimatizáciou po celých 24-hodín. Okrem niektorých nemeckých a francúzskych budov navštívili aj budovu Štátneho archívu v Haagu, ktorá je zase známa svojou lokalizáciou priamo v centre mesta, dokonca v blízkosti hlavnej autobusovej stanice.

Pretože som bol v čase ich návštevy vo Francúzsku na niekoľkomesačnom pobyte vo Výskumnom centre pre konzervovanie grafických dokumentov v Paríži, požiadali ma na základe našej dlhodobej spolupráce, aby som ich sprevádzal pri návšteve vybraných archívnych budov - Seine&Marne, Fonteneblau, Národný archív v Paríži a konzultoval s nimi niektoré otázky ochrany archívnych dokumentov a technickej realizácie archívnych budov.

Táto spolupráca potom pokračovala pozvaním na konferenciu izraelských archívárov. Konferencia sa konala v Štátnom archíve v Jeruzaleme v dňoch 25. - 26. januára 1999 za účasti asi 70 archívárov. Otvoril ju profesor Evyatar Friesel, Štátny archívár Izraela a predseda

Asociácie izraelských archívov Uri Algom. Potom nasledovala moja prednáška na tému Archival Buildings and Preservation of Archives - Co-operation of Archivists and Other Professionals. V prednáške som sa zameral - podľa predchádzajúcich požiadaviek izraelských archívárov - na ochranu archívnych dokumentov, potrebu laboratórií na konzervovanie, reštaurovanie a reprografiu, ich lokalizáciu v rámci budovy a organické začlenenie do procesu ochrany a využívania dokumentov. K prednáške sa vyvinula bohatá diskusia.

Prednáška Dr. Petra Klasinca zo Slovinska sa z technických dôvodov neuskutočnila.

Potom nasledovala prednáška Justina-Israela Ilovici, inžiniera firmy ENOSH Systems Projects&Management, ktorá projektuje novú budovu Štátneho archívu Izraela v Jeruzaleme. Vo výborne dokumentovanej prednáške poskytol informácie o zamýšľanej lokalizácii budovy archívu v rámci komplexu vládnych budov na jednom z „izraelských vrškov“, zamýšľaných základných technických parametroch, vnútornom členení priestorov podľa ich účelu, atď. Jeho pracovníci patria do Úradu predsedu vlády a sú jeho zamestnancami. Najvyšším predstaviteľom archivníctva je Štátny archívár Izraela, ktorý je zvyčajne

menovaný spomedzi prominentných historikov.

Nová budova by okrem archívnej funkcie mala plniť aj funkciu kultúrneho, výstavného i spoločenského centra /napríklad so zamýšľanými polyfunkčnými výstavnými priestormi, edukačným centrom, ale i reštauráciou a butikom slúžiacim na predaj drobných pamiatkových predmetov, kópií dokumentov, pečatí, kníh a pod. - tak ako je to napokon zvyčajne skoro vo všetkých veľkých svetových archívoch/. Rozpočet na túto stavbu je 40 miliónov US dolárov.

Ďalšiu zaujímavú prednášku k problematike archívnych budov, klimatických podmienok, technickom vybavení a pod. predniesla Irina Šepilovová zo Štátneho archívu v Jeruzaleme.

Ďalší deň som mal prednášku „Ethylene oxide sterilisation - for and against“ pre špecialistov z rôznych firiem zaoberajúcich sa výrobou sterilizačných médií a sterilizáciou, ale i ochranou životného prostredia, ako aj pre pracovníkov niektorých archívov a múzeí. Prednáška sa sústredila na aplikáciu procesu sterilizácie, jeho výhody i nevýhody, bezpečnosť celého procesu, vývoja metód stanovenia reziduálneho

etylénoxidu v sterilizovaných materiáloch i na niektoré výsledky vplyvu procesu na mechanické vlastnosti rôznych druhov papierov, ako aj na výsledky dosiahnuté počas študijného pobytu vo Výskumnom centre pre konzervovanie grafických dokumentov v Paríži.

Okrem prednášok som mal možnosť navštíviť aj Múzejný archív v Jeruzaleme, Archív Hebrejskej univerzity v Jeruzaleme, Archív izraelského parlamentu v Jeruzaleme, Archív Univerzity v Tel Avive, Múzeum Yad Vashem, zoznámiť sa s ich činnosťou a konzultovať otázky problematiky ochrany a využívania archívnych dokumentov. Som presvedčený, že i ďalšia spolupráca medzi slovenskými a izraelskými archívármi môže byť užitočná pre obidve krajiny a prispeje k rozvoju dobrých kontaktov a riešeniu spoločných problémov v oblasti archívnictva.

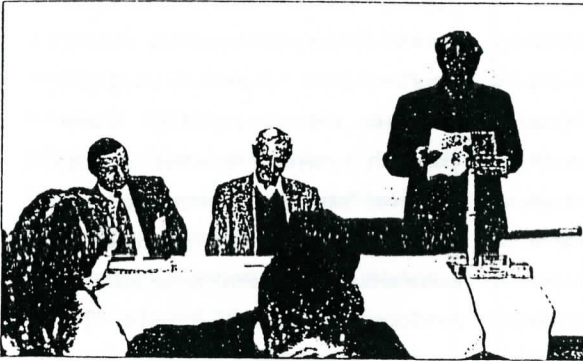
Informácia o konferencii je publikovaná aj vo februárovom čísle časopisu Asociácie izraelských archívov /kópiu článku s fotografiou prikladám/.

Cesta sa uskutočnila vďaka finančnej podpore Slovenského národného archívu, Spoločnosti slovenských archívárov a firme EMBA Trade s r.o. Nové Zámky, za ktorú aj touto formou ďakujem.

Jozef Hanus

אורח מחו"ל

בסוף ינואר 1999 זכינו לביקור של אחד המומחים הגדולים באירופה בנושא כימיה וארכיונים, ד"ר יוסף הנוס, מהארכיון הלאומי של הרפובליקה הסלובקית. ד"ר הנוס הרצה בארכיון המדינה על יחסי גומלין בין

ד"ר האיגוד מברך בפתיחת הרצאתו של ד"ר הנוס (משמאל). במרכז – גנו המדינה.

ארכיונאים וארכיטקטים, ובחברת פאן. אקולוגיקס, הציג את עבודת המחקר שלו על שאריות של חמרים כימיים מסוכנים בנייר, לאחר הדברה. הביקור התאפשר הודות להסכם התרבות והמדע בין ישראל והרפובליקה הסלובקית ובסיוע של החברה הסלובקית ליצור מיכלי גנייה EMBA

Krajinský archív Korutánska v Klagenfurte

Spríevodnou akciou 28. rakúskeho archívneho dňa bola prehliadka novej budovy Korutánskeho krajinského archívu v Klagenfurte. Čitatelia FA o tejto budove už mali možnosť získať základné informácie z časopisu INSAR, príp. z recenzií uvedeného časopisu v predchádzajúcich číslach FA. Budova sa nachádza v centrálnej časti mesta, cca 5 min. od hlavnej železničnej a autobusovej zastávky. Okoloideúceho upúta svojím architektonickým riešením, ako aj

stavebným materiálom, ktorým je výlučne sklo a mramor. Architekt vyhotovil dielo hodné konca 20. storočia. Vstupná hala je výlučne zo skla a spája výstavnú, administratívnu a vlastnú archívnu časť. Výstavná sieň je ovalného tvaru, z dymového skla. Je vedľa prednáškovej sály, do ktorej je prístup zo vstupnej haly. Na priečelí hlavnej budovy, ktorú tvorí výstavná miestnosť, vstupná hala a kľúč. sa napájajú tri krídla, vyhotovené výlučne zo skla. Prvé krídlo, do ktorého je vstup z

haly, je administratívnou časťou, vyniká modernými umeleckými kompozíciami, ktoré znázorňujú spojenie s minulosťou. Na prízemí tohto krídla sa nachádza podateľňa, riaditeľňa a kancelária pre správnu agendu. Riaditeľňa je napojená na malú kanceláriu, ktorá je pracovnou miestnosťou riaditeľa. Cez chodbu je riaditeľňa pripojená na tzv. okrúhlu miestnosť, ktorá je určená výlučne pre rozhovory riaditeľa. Na poschodí tohto krídla je knižnica, ktorú môžu využívať aj bádatelia. Ďalšie krídlo, do ktorého sa dostaneme zo vstupnej haly cez spojovaciu sklenenú chodbu, sa skladá na prízemí z bádateľne, kancelárie pre vedecké konzultácie bádateľov a v neprístupnej časti tohto krídla sa nachádza rozmnožovacia miestnosť, prípravná miestnosť, miestnosť na prípravu výstav, miestnosť pre pracovné skupiny medziarchívnej spolupráce. V bádateľni je 20 miest pre klasické bádanie a tri kabínky pre čítanie mikrofilmov a mikrofišov. Každý bádateľ okrem písacieho stola, ktorý je vybavený nielen vlastnou lampou a elektrickou zásuvkou, ale aj signalizačným svetlom pre oznámenie prísunu požadovaných dokumentov, má k dispozícii ukladacie miesto pre jednu archívnu krabicu, keďže bádateľ môže naraz dostať materiál v dvoch archívnych krabiciach. V zadnej časti miestnosti je

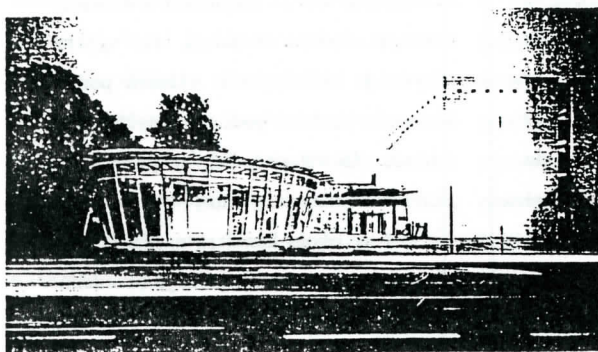
osobitný stôl na štúdium máp a plánov a v strede miestnosti sa nachádza pult pre obslužný personál bádateľne. Odborné konzultácie poskytuje pracovník archívu, ktorý vykonáva službu vo vedľajšej kancelárii, kde sa nachádzajú okrem viazaných archívnych pomôcok registre, kartotečné listy a iné pomocné evidencie. V bádateľni v presklených knihovníčkách sú uložené bežné archívne pomôcky a základná literatúra. Na poschodí tohto krídla sa nachádzajú pracovne pre odborných archívárov, každý pracovník má vlastnú kanceláriu. V tejto časti budovy je aj moderne vybavená kuchynka, kde sa pravidelne, každý deň v určenom čase stretávajú všetci pracovníci archívu. Tretie presklené krídlo má na prízemí príjímacie miestnosti pre materiál a je napojené na preberaciu rampu. V týchto priestoroch sa nachádza skartovacia a triediaca miestnosť a samozrejme tu sú uložené aj veľké kontajnery na transport archívnych dokumentov, alebo vyskartovaného materiálu. No v týchto priestoroch sa nachádzajú aj kompaktné regále na dočasnú úschovu prijatých dokumentov. Na poschodí tohto krídla sú reštaurátorské dielne, moderná fotodielňa s mikrofilmovacou linkou, prístrojom na digitalizovanie dokumentov, kníhviazačská dielňa a usporádovacia miestnosť, vybavená špeciálnymi stolmi na

usporiadávanie. V tejto časti budovy je aj špeciálny klimatizovaný sklad pre fotodokumenty. Z presklenených kridiel budovy, cez spojovaciu chodbu, je možné dostať sa, výlučne pre pracovníkov archívu do skladových priestorov. Sklady sú umiestnené na troch podlažiach štvorpodlažnej budovy, na ktorú podľa potreby je možné v neskoršom období pristávať ďalšie poschodia. Úložná kapacita skladov na troch podlažiach je 20 km, v súčasnosti má archív v úschove 10 km archívnych dokumentov. Všetky sklady sú vybavené kompaktnými regálmi, v rámci 1 podlažia sklady nie sú predeľované. Denné svetlo sa dostáva do týchto priestorov len cez úzke okná, ktoré osvetľujú len chodby medzi regálmi. V skladoch sa nachádzajú aj špeciálne debny, pripravené na prípadné núdzové odsunutie archívnych dokumentov. Časť priestorov skladov je vybavená špeciálnymi skrinkami pre mapy a plány. Budova skladu je stavaná podľa vzoru archívu v Kolíne, t.j. medzi murivom a vonkajším obkladom sa nachádza špeciálna vzduchová medzera, ktorá prispieva k tomu, že v skladoch je zabezpečená bez väčších finančných nákladov stála teplota 15° C. Sklady nie sú určené pre prácu s materiálom, nenachádzajú sa tu vôbec pracovné stoly, samozrejme niektoré regály majú zabudované vyťahovacie dosky, na ktorých

je možné otvoriť archívne krabice. Všetky skladové priestory a samozrejme aj ostatná časť budovy sú vybavené požiarnymi snímačmi a automatickými hasiacimi zariadeniami. Napriek tomu, že budova má 4 podlažia, suterén budovy nie je využívaný pre uskladňovanie archívnych dokumentov, nachádzajú sa tu len materiálové sklady pre krabice, výstavné panely a iné materiály. Celá budova je zariadená rovnakým nábytkom z čerešňového dreva v kombinácii s načierno moreným drevom a sklom. Pri výbere nábytku je vidieť, že ho vyberali podľa účelnosti a nie podľa prepychového vzhľadu. Zo vstupnej haly je prístup na „ostrovček oddychu“, ktorý tvorí plocha cca 4x4 m, okolo ktorej sa nachádza cca 25x10 m vodnej plochy, ktorá je osvetlená svetlami pod vodou. Na ostrovčeku sú stoly a stoličky pre oddychovateľných pracovníkov a bádateľov. Kultúrny zážitok z budovy dotvára umelecké dielo - množstvo blikajúcich červených svetielok, umiestnených za tmavým sklom, akoby pod úrovňou podlažia. Svetlá majú znázorňovať zanikajúcu a obnovujúcu sa pamäť /ktorú zabezpečia práve archívne dokumenty/. Na tmavom skle, cez ktoré je možné sa na blikajúce svetielka pozeráť, je nápis „Nezabudnuteľný“. Tento nápis sa nachádza aj na schodoch, ktoré vedú do budovy z čelnej strany.

Okolo budovy je pekne udržiavaná zelen s množstvom stromov a krásnym travníkom a kvetinami, ktoré prispievajú k umocneniu dojmu z návštevy tohto archívu. Archivári Korutánskeho krajského archívu, ako to sami uviedli, dlho čakali na túto budovu. Stálo ich to

nemalé úsilie, no vďaka požiadavkám, ktoré vopred dali architektovi všetci pracovníci, je dnes archív skutočne príjemným a dôstojným stánkom archivárov v Korutánsku. Budova stála 185 mil. šilingov a bola postavená v termíne od 6. júla 1993 do 10. októbra 1996.

Veronika Nováková

Nová budova Krajského archívu Korutánska v Klagenfurte

28. archívny deň rakúskych archivárov

Dňa 3. mája 1999 sa konal v Klagenfurte 28. deň rakúskych archivárov. Podobne ako to býva v Nemecku, v nadväznosti na toto podujatie od 4. do 6. mája sa konali 22 dní rakúskych historikov. 7. máj bol vyhradený výhradne pre účastníkov oboch podujatí. Spoločný deň archivárov a historikov je už tradične aj v Rakúsku, totiž najmenej polovica zúčastnených bola prítomná na oboch podujatiach. Rakúsky archívny deň

bol spojený aj s kolokviom stredo európskych archívnych spoločností, na ktoré obdržala pozvánku aj SSA. Keďže snaženie členov výboru SSA získať na reprezentáciu na tomto podujatí zástupcu z členov SSA sa ukázalo márne, z poverenia výboru SSA som sa zúčastnila tohto podujatia osobne. Klagenfurt je mestečko, ktoré patrí medzi tie, ktoré si vďaka svojej dejiny, a tak veľký transparent v centre mesta oboznamoval všetkých, že sa tu

koná významné podujatie rakúskych archivárov a historikov. Pri mojom krátkom /len dvojdňovom / pobyte som mala možnosť sa presvedčiť, že naše Tatry na usporiadanie zimných olympijských hier v roku 2006 majú vážneho konkurenta, keďže Klagenfurt spolu so Slovinskom a severným Talianskom sa uchádza o právo organizovania olympijských hier.

28. deň rakúskych archivárov otvoril Alfréd Ogris, predseda Spolku rakúskych historikov a Peter Csendes, predseda Spolku rakúskych archivárov. Osobitné pozdravné príhovory predniesli primátor mesta Klagenfurtu Harald Schenker a Jorg Haider, krajský šéf Korutánska. Medzi ich vystúpeniami nechýbali krátke hudobné skladby - rondo od Jeana Josefa Moureta a rondo od Wolfganga Amadeusa Mozarta, v podaní Bass kvintetu HOVI Holo Hoff. Po slávnostnom otvorení, ktorého sa zúčastnilo okolo 140 rakúskych archivárov a zástupcovia 7 štátov: Holandska, Slovinska, Švajčiarska, Česka, Poľska, Nemecka a Slovenska, ako prvý predniesol odborný referát Rolenz Nicoletti, ktorý hovoril na tému Rakúsky krajský archív na prelome tisícročia. Vo svojom príspevku sa dotkol aj archívneho zákona, po ktorom v súčasnosti volajú mnohí rakúski archivári. Referát Siegfrida Heinzera z Linzu bol zameraný na otázky vzťahu krajských archívov k spoločnosti.

Zaujímavú tému mal Wilhelm Vadl z Klagenfurtu, hovoril o otázkach platenia za služby v rakúskych archívoch. Popoludní ako prvý predniesol príspevok Fritz Mayrhofer z Linzu o komunálnych archívoch v Rakúsku. Samozrejme mestské archívy sú organickou súčasťou rakúskeho archívniectva a ako to vyplývalo aj z referátu, nie všetky majú v súčasnosti ideálne podmienky pre svoju prácu. Aj ďalší referát Petra G. Troppera, ktorý hovoril o cirkevných archívoch v Rakúsku sa zaoberal nielen úspechmi, ale aj problémami archívov, patriacich pod cirkevné vedenie /pod týmto pojmom referent chápal len diecézne archívy a archívy, ktoré patria pod dohľad biskupských úradov/, nezaradil do tejto skupiny archívy cirkevných rádov. Vážnym problémom cirkevných archívov je obsadenie miesta archivára kvalifikovanými pracovníkmi, pod ktorými v Rakúsku sa chápu len absolventi Inštitútu vo Viedni, príp. absolventi niektorej nemeckej archívnej školy, alebo absolvent vatikánskej archívnej školy. Tento referát bol doplnený materiálom, ktorý v ďalších číslach FA uverejníme vo výťahu, keďže obsahuje užitočné informácie, ktoré môžu využiť aj naše archívy.

Félix Toppler z Eisenstadtu predstavil súkromné archívy a ich problémy. V krátkom historickom

prehľade zdôraznil, že vznik súkromných archívov súvisí so zmenami v roku 1948, kedy vlastne dovtedy živé písomnosti najmä hospodárskeho charakteru jednotlivých panstiev sa stali neaktuálnymi a neskôr okrem málo prípadov sa využívali už len ako archívne dokumenty. Zachovanie mnohých archívnych dokumentov z tejto sféry je aj zásluhou c.k. archívnej rady, ktorá vznikla v roku 1894. V súčasnosti oporu pre private archívy poskytuje zákon o ochrane pamiatok, ktorý dáva v prípade ich ohrozenia možnosť zásahu pre štát. Vzhľadom na vážnosť problému súkromných archívov referent navrhol, aby niektorý z budúcich archívnych dní sa zaoberal otázkou súkromných archívov. Prácu Archívu robotníckeho hnutia v Korutánsku predstavil vo svojom vystúpení Vincent Jobst. Pod týmto názvom hovoril o posledných rokoch práce súkromného archívu, ktorý uchováva najmä fotografický materiál /400.000/, plagáty, drobné tlače a stráncke dokumenty. V posledných rokoch sa prezentovali niekoľkými publikáciami a moderným CD-ROM-om. Referát Kurta Muhlenbergera hovoril o archívoch vedeckých inštitúcií, pod ktorými rozumel najmä archívy univerzít a vysokých škôl. Napriek určitému pokroku, keďže na niektorých miestach napr. vo Viedni a Salzburgu sa

podstatne zlepšili podmienky úschovy dokumentov, referent vyjadril svoju nespokojnosť so súčasným stavom archívov vedeckých inštitúcií a jeho vykreslenie situácie vzbudilo neraz úsmev u prítomných archívárov. Ku všetkým referátom po odznení mohli prítomní kľásť otázky, príp. ich doplňovať, diskusia bola však veľmi podobná našej. Z viacerých referátov vyznelo volanie po zákone, ktorý by mal vyriešiť mnohé súčasné problémy rakúskych archívov. Ako o tom informoval Lorenz Mikolecki, tento zákon sa už pripravuje. Na záver, v rámci archívneho dňa rakúskych archívárov sa konalo valné zhromaždenie Spolku rakúskych archívárov, ktoré trvalo 40 min. V správe o činnosti P. Csendes hovoril o pripravovanom zákone a o práci troch pracovných skupín Spolku pre cirkevné, vedecké, komunálne archívy a pre reštaurátorov. Spolok rakúskych archívárov má vyše 200 členov, členský príspevok na rok 1999 bol určený na 200-350 šilingov. Po správe o činnosti nasledovala správa o hospodárení a správa revíznej komisie a voľba nového výboru. Prekvapením bola pre mňa forma voľby, keďže vôbec nepostupovali formou klasickej voľby s listočkami, len člen vykonávajúci voľbu sa prítomných opýtal, či je niekto proti navrhovaným kandidátom uvedeným na kandidátnej listine. Spolok

rakúskych archivárov naďalej bude viesť Peter Csendes, okrem neho na čele Spolku sú dvaja podpredsedovia, dvaja sekretári a 12 členovia výboru a 2-členná revízna komisia. Po voľbe výboru predsa pokračoval za prejavenu dôveru, osobitným bodom bolo vyhodnotenie najlepších troch

archivárov za rok 1998, medzi ktorými samozrejme bol Prof. Pferschy, ktorého mnohí slovenskí archivári tiež poznajú.

Po valnom zhromaždení pre účastníkov Rakúskeho archívneho dňa usporiadal primátor mesta Klagenfurtu krátke priateľské pohostenie.

Veronika Nováková

Modré z neba v desiatich bodoch

Študujúc v archívoch niektorých cirkevných inštitúcií v Ríme a Vatikáne či už ako archivár, pracovník občas zastupujúci v bádateľni, alebo ako bádateľ, človek automaticky sleduje a porovnáva tunajšie spôsoby a rituály okolo vybavovania bádateľov s pomermi v našich archívoch.

Vo veľkej väčšine našich archívov panuje v bádateľni srdečná, priam rodinná atmosféra, pracovníci bádateľní by boli schopní priniesť bádateľom aj modré z neba. Myslela som si, a dojmy z prvých návštev vo vysoko serióznom Tajnom vatikánskom archíve to aj potvrdili, že takéto niečo je možné len u nás, pohostinných Slovanov. Vo Vatikáne vládnu tlačivá, počítač, odporúčania na štúdium od oficiálnych inštitúcií a nad tým

všetkým všemocný úradník /iste s definitívou/. V Archíve Spoločnosti Ježišovej na Borgo S. Spirito je najväčším problémom vypísať žiadamku tak, aby bola vedúca bádateľne spokojná. V Archíve Kongregácie pre evanjelizáciu národov na Španielskom námestí si môžete zobrať do bádateľne len päť hárkov papiera a obyčajnú ceruzu, ktorú vám požičajú pri vstupe.

Úsmevom, srdečnosťou a základnou znalosťou taliančiny sa dajú ľady lámať - do určitej miery. Tou mierou je v spomínaných archívoch výťah z bádateľského poriadku, ktorý dostáva bádateľ do rúk hneď po príchode a vyžaduje sa, aby sa s ním oboznámil skôr ako vyplní bádateľský list. Stručný výťah, vypracovaný na základe podstatne širšieho

bádateľského poriadku týchto archívov, obsahuje zvyčajne 10 - 12 bodov, kde sa v skratke nachádzajú pravidlá správania sa bádateľa, dodržiavanie ktorých je tu podmienkou sine qua non. Pre ilustráciu prinášam preklad takéhoto výťahu, platného v Archíve Spoločnosti Ježišovej v Ríme /Archivum Romanum Societatis Jesu - ARSI/.

Pravidlá pre bádateľov

Prosíme Vás, aby ste sa oboznámili aj s obsiahlym úplným bádateľským poriadkom archívu.

1. Pri vstupe do archívu si odložte kabáty, kabelky, aktovky a dáždnyky do uzamkovaných skriniek.
2. V okamihu vstupe do bádateľne sa podpíšte do knihy návštev.
3. Dokumenty na štúdium môžete žiadať u povereného pracovníka bádateľne len podľa stáleho hodinového rozvrhu /o 10⁰⁰, o 11⁰⁰, o 15⁰⁰ a o 16⁰⁰ hod./ . Na vyžiadanie archívneho materiálu používajte žiadanky, signatúry žiadaných dokumentov si upresnite pomocou inventárov. Podobne postupujte aj pri žiadaní kníh a tlačovín, okrem tých, ktoré sa nachádzajú v

príručnej knižnici. Nie je možné žiadať viac ako tri kusy /kódexy, zväzky/ naraz.

4. Každý bádateľ je zodpovedný za materiály /rukopisy, tlače, atď./ ktoré študuje. Pri štúdiu nezaviazaných listov alebo fasciklov venujte pozornosť zachovaniu poradia listov.
5. Po ukončení štúdia alebo pred opustením archívu je povinný každý bádateľ osobne vrátiť archívne dokumenty poverenému pracovníkovi bádateľne. V prípade jeho neprítomnosti je potrebné ho počkať alebo zavolať naň. Pri odchode má byť poverený pracovník bádateľne oboznámený, či má bádateľ v úmysle archívne dokumenty vrátiť definitívne, alebo či ich chce uschovať na ďalšie štúdium.
6. Na vyžiadanie fotokópií alebo mikrofilmov vyplňte príslušný formulár, ktorý bude vydaný pracovníkom bádateľne. Fotokópie alebo mikrofilmy budú pripravené individuálne v určenom čase. Fotokópie a mikrofilmy sa musia zaplatiť zálohovo.
7. V bádateľni nevyrušujte ostatných študujúcich.

8. V priestore archívu a bádateľne nie je dovolené fajčiť, alebo konzumovať jedlo a nápoje.

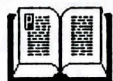
9. V archíve nie je možné telefonovať.

10. Bádateľom je vždy k dispozícii jeden archivár na konzultáciu.

V týchto 10 bodoch sú obsiahnuté pravidlá správania sa bádateľa, všeobecne uznávané aj v bádateľniach našich archívov. Stálo by za to pouvažovať o výhodách predkladania

takýchto stručných pravidiel pre bádateľov, /v slovenskom, nemeckom, anglickom, prípadne maďarskom jazyku/ prispôbených podmienkam v tom ktorom našom archíve a vypracovaných na základe nášho platného bádateľského poriadku. Určite by sa uľahčila práca pracovníkov našich bádateľní, aj tak už dosť zaťažených vysvetľovaním pravidiel štúdia archívneho materiálu mnohým, často aj nekompetentným návštevníkom našich archívov.

PhDr. Milena Ostroľucká

KNIŽNÉ NOVINKY

Už samotní archivári istotne pobadali, že z roka na rok narastá záujem o naše archívy zo strany zahraničia. Často sa stretávame aj s tým, že bádatelia prídu skôr „akoby námatkom“ a odchádzajú udivení nad zachovalosťou a množstvom našich

archívnych dokumentov. V minulom roku sa nám podarilo prostredníctvom dvoch jazykových mutácií - v nemčine a angličtine pripraviť dvoch sprievodcov po našich archívoch.

Prvou publikáciou je *Führer durch die Archive der Slowakischen Republik. Stuttgart 1998, s.60* od doc. PhDr. Ivana Chalupckého.

Sprievodca bol zrealizovaný s výrazným finančným príspevom Krajinského spolku v Bayere. Ide o tzv. praktickú príručku, v ktorej sa čitateľ - výskumník od A - Z dozvie základné informácie o našich archívoch, o organizovaní a práci v archívoch na Slovensku, o podmienkach, možnostiach a požiadavkách na bádateľa. Sprievodca obsahuje rozšírené informácie o možnosti genealogického výskumu. V časti tzv. praktických informácií sa nachádza adresár archívov a ich prevádzka. Praktická príručka pre nemecky hovoriacich bádateľov je doplnená bohatým poznámkovým aparátom, v ktorom sa nachádzajú predovšetkým informácie o archívnych sprievodcoch. Záver tvorí obrazová príloha pozostávajúca zo starostlivo vybraných archívnych dokumentov. Upozorňujeme čitateľov, že spievodca je u nás málo dostupný a to preto, že nemecký spolok ako objednávateľ, si viacmenej celý náklad vymedzil pre seba.

Okolo roku 1992 vznikol projekt Univerzity v Minesote v USA - Centra pre rakúske štúdie, týkajúci sa vydania spievodcu po archívoch bývalých

socialistických štátov so vzťahom k Rakúsko - Uhorskej monarchii a to v rámci ročníek **AUSTRIAN HISTORY YEARBOOK**. Hlavným zostavovateľom bol prof. Charles W. Ingrao. V ročníku **XXVIII/1998** sú prezentované nasledovné príspevky: Kemal Bakaršić - Bosna a Hercegovina, Drago Roksandić - Chorvátsko, Josef Maršál - Česko, Rita Krueger, Eagle Glassheim - Šľachtické archívy, Imre Röss, James P. Niessen - Maďarsko, Hanna Krajewska, Isabel Rösskau - Rydel - Poľsko, James P. Niessen - Rumunsko, Peter Pavel Klasinc - Slovinsko, Patricia Kennedy Grimsted - Ukrajina, Dušan T. Batakovoć, Slavko Gavrilović, Željko E. Šuster - Juhoslávia a Zuzana Kollárová - Slovensko. Slovensko je reprezentované na 27 stranách. Text obsahuje adresár archívov a výberové predstavenie fondov viažúcich sa k Habsburskej monarchii. Ako autorka tohoto príspevku musím prezradiť skutočnosť, že pri prvých kontaktoch týkajúcich sa projektu, bolo požadovaných 5 - 10 strán. Podľa môjho skromného názoru iste z obáv, že ani tieto nebudú naplnené. Verím, že sme Ameriku príjemne prekvapili. Keďže sa tento

zborník pripravoval pomerne dlho, niektoré informácie /najmä personálne/ sú už minulosťou. Komicky pre nás môžu vyznieť aj informácie týkajúce sa kúrenia,

osvetlenia, resp. veľkosti bádateľne, keďže sa v súčasnosti vskutku za naše archívy nemusíme hanbiť. Museli sme sa však prispôbiť požiadavkám zostavovateľa.

Zuzana Kollárová

Jesenský, M.: Krajina zázrakov. /Lexikón magických miest na Slovensku/. Košice 1998, s.230.

V predhovore autor napísal: „Slovensko! Ten malý kúsok krajiny pod Tatrami, ktorý pod civilizačnými nánosmi 20. storočia ukrýva dávnu a tradičnú podobu zakliateho kráľovstva legendárneho kniežata Svätopluka. Podoba vecí minulých však ešte aj dnes dýcha, ozýva sa prastarým šepotom tieňov a svetlá tajuplných zábleskov z dávnych vekov môžu ešte aj dnes vytvoriť na sietnici vnímateľného oka farbisté obrazy mysteriózneho sveta, práve tak, ako po mnohé stáročia predtým.“

Krajina zázrakov je určite knihou po ktorej siahne veľa ľudí a to z rôzneho dôvodu a rôzneho vzdelania. V čase, v ktorom sa radi bojíme a sami si vymýšľame príšery, či skôr preberáme strašidlá zahraničné, je táto knižka „milým prekvapením“ čerpajúcim z našej minulosti. Totiž - nejde o beletriu, ale o prelínanie rozprávok, bájí, povestí a

historických skutočností čerpajúcich z archívnych dokumentov vo forme populárno-náučného diela. Autor Dr. Miloš Jesenský /1971/ je odborným pracovníkom Historického odboru Východoslovenského múzea v Košiciach. Aj keď jeho práce zaradili literárni vedci medzi tzv. špekulatívnu literatúru, myslíme si, že práve Krajina zázrakov sa tomuto hodnoteniu vymyká.

Lexikón sa skladá zo všeobecnej časti, v ktorej približuje slovenské strašidlá, nadprirodzené javy, udalosti a vysvetľuje ich v širších, často aj vo svetových súvislostiach. Napr. o stopách v kameni píše: „V roku 1888 cestoval pán Gustáv Korkoš, člen Slovenskej muzeálnej spoločnosti hore dolinou Veľkého Železného v Iľtove spolu so svojimi priateľmi. Unavený dlhou chôdzou v namáhavom teréne si odpočinul na mohutnom granitovom balvane, na ktorom

zbadal detailne vypracovaný odtlačok ľudského chodidla. Okolo zvláštneho nálezu sa prirodzene rozpútala vášnivá debata, prítomní členovia SMS sa však nevedeli dohodnúť, či ide o dielo ľudských rúk, alebo len o hru prírody ...“

Druhou najobsažnejšou časťou je časť lexikálna, v ktorej sú abecedne usporiadané mestá a obce Slovenska. Pod heslami sa môže čitateľ dozvedieť o historických a mýtických udalostiach danej obce. Napr. pod heslom Bratislava sa môžete bližšie dočítať o zámockej studni, o žabej studni, reťazovom dome, o srdci mŕtveho dôstojníka, o starcovi bez hlavy, o prekliatom katovi, o chlebe premenenom na ruže atď. Nemenej zaujímavými sú aj registre vecné a miestne, ktoré obsahujú okrem iného mapové nákresy výskytu nadprirodzených osôb a výber niektorých

čarodejnických procesov na Slovensku.

Krajina zázrakov je nesporne veľmi zaujímavou knihou i keď si myslím, že budú na ňu rôzne polemické názory. Nápad, veľmi vkusná, nápaditá a decentná grafická úprava pozostávajúca z dobových rytín a nákresov, upúta hneď na prvý pohľad. Autorovi by sme chceli vytknúť to, že siahol viacmenej iba po slovensky písanej dostupnej literatúre i keď napr. vieme, že podobnou problematikou sa na Spiši zaoberal Dr. J. Lipták /Alchimisten, Gottsucher und Shatzgräber in der Zips, Kežmarok 1938, s. 49/, nuž a samozrejme pre nás archivárov to najdôležitejšie - že nesiahol po archívnych prameňoch. Avšak prvá lastovička už vyletela - tak, podľa me sa **báť na slovenský spôsob!**

Zuzana Kollárová

Najvyššie stavovské vyznamenanie archivárov

Medzi najvyššie formy ocenenia práce odborníkov v určitom okruhu činnosti patrí u nás udelenie pamätnej alebo záslužnej medaily.

V našom odbore toto plnila doteraz pamätná medaila Pavla Križku zriadená v roku 1979. Na zasadaní Vedeckej archívnej rady 26. júna 1996 v Štátnom oblastnom archíve v Nitre bolo prijaté odporúčanie,

aby bola zriadená popri súčasnej aj nová medaila s portrétom Františka Víťazoslava Sasinka, ako stavovské vyznamenanie za celoživotné zásluhy o rozvoj slovenského archívnictva.

Roku 1997 boli zverené výtvarné práce na prípravu sadrových modelov akademickej sochárke Ľudmile Cvenegrošovej, jednej z najvýraznejších osobností nášho súčasného medailérstva, ktorej nosným programom tvorby je stvárňovanie najdôležitejších medzníkov a osobností histórie Slovenska v nízkom reliéfe. Ľudmila Cvenegrošová preukázala vo svojej tvorbe aj cit pre zobrazenie práce archivára a historických reálií napr. na plakete s motívom stredovekého skriptória vydanéj k 35. výročiu organizovaného archívnictva a medzinárodnému týždňu archívov na Slovensku roku 1989.

Výsledkom jej úsilia boli sadrové modely líca a rubu budúcej razby. Lícna strana medaily nesie emblém ministerstva vnútra so štvorcovým štítom postaveným na hrane, uprostred ktorého je mohutná lípa a na nej štátny znak. Okrajový pás štítu obsahuje nápis MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY SALUS POPULI SUPREMA LEX prerušený na hranách štítu lipovými lístkami. Na vonkajšom okraji medailového poľa rovnobežne s

vystupujúcou hranou je naznačené nitovanie bojového štítu ako symbolu obrany štátu.

Na rube je poprsie archivára, historika a národného dejateľa F.V.Sasinka, faksimile jeho podpisu a po stranách letopočty 1830 - 1914. Text v kruhopise ZA ZÁSLUHY O ROZVOJ ARCHÍVNICTVA dopĺňajú v spodnej časti lipové lístky a výstupky so signatúrou autorky a rokom vyhotovenia medaily.

Po úvahách o druhu použitého kovu na túto razbu bol vybraný medailový bronz - tombak, s povrchom pozláteným vo vysoko lesklom vyhotovení, tzv. kvalite proof. Výroba bola zverená š.p. Mincovňa Kremnica, ktorý sa zhostil svojej úlohy na špičkovej úrovni. Výsledkom je mimoriadne vydarená medaila, na ktorej sa snúbi vynikajúce stvárnenie motívu s vynikajúcou úrovňou technického spracovania s kontrastom matného reliéfu na zrkadlovo lesklom pozadí. To všetko len zdôrazňuje skutočnosť, že ide o najvyššie stavovské vyznamenanie našich archivárov udeľované za celoživotné zásluhy o rozvoj slovenského archívnictva.

Vôbec prvý akt udeľovania tejto medaily sa bude konať 6. mája 1999, keď ocenenie prevezme osemnásť popredných osobností z radov archivárov.

Servis pre Vás

Upozorňujeme na zmenu telefónnych čísiel

Vojenského historického archívu v Trnave:

nové tel. čísla: ústredňa 0805/ 55 11 347

55 14 417

riaditeľ 0805/ 55 14 416

Štátneho okresného archívu v Dolnom Kubíne:

ústredňa 0845/ 58 63 498

riaditeľ 0845/ 58 63 423

Informácia pre Vás

Výbor SSA oznamuje všetkým členom, že v dňoch 26. - 28. októbra 1999 v Banskej Bystrici sa uskutočnia III. archívne dni na tému Ekonomické informácie v archívnych dokumentoch. Referáty odznejú v troch poldňových blokoch na nasledovné témy:

História centrálného bankovníctva na Slovensku /SNB/;

Slovenská centrálna banka /SNB/;

Slovenské bankovníctvo v archívnych dokumentoch SNB /Mgr. Kačkovičová/;

Vyúčtovania Thurzovsko - Fuge-rovského mediarskeho podniku 1494 - 1526 /Doc. Skladaný/;

Bratské pokladnice ako sociálno-podporné spolky baníkov /Dr. Surovec/;

Osobitné platidlá v banskom sektore na Slovensku /Dr. Sýkorová/;

Pramenná hodnota mestských účtovných kníh v AMB /Dr. Buzinkayová/.

Prosíme členov, ktorí by chceli na uvedenú tému pripraviť referát, príp. koreferát aby zahlásili tajomníkovi SSA - Mgr. M. Mišovičovi názov príspevku.

Prihlášku na podujatie budeme zasielať členom SSA s májovým číslom Fóra archivárov.

Dr. Veronika Nováková

Naši jubilanti

K životnému jubileu srdečne gratulujeme a prajeme veľa zdravia, šťastia, osobných a pracovných úspechov našim kolegom:

Chudá Kamila ŠOBA Bytča

PhDr. Sloboda Eliáš OASS MV SR

Vydáva Spoločnosť slovenských archívárov 10 x ročne

Redakčná rada: V. Nováková, L. Vrtel', J. Hanus, Z. Kollárová, I.Graus,
V. Hrtánková, V. Morišová

Technická úprava: ŠOKA v Šali, J.Benciová

Náklad: 380 ks

Povolilo: MK SR 1472/96